

Question Directives Or Tail words Of the Questions & Their Meaning For UPSC CSM & MPSC Rajyaseva Mains (Descriptive Pattern)

प्रश्न निर्देश शब्द किंवा प्रश्नांचे टेल वर्ड्स आणि त्यांचा अर्थ: **UPSC CSM** आणि **MPSC** राज्यसेवा मुख्य (वर्णनात्मक पॅटर्न) साठी

Explanation and Reasoning/ स्पष्टीकरण आणि तर्क

Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण

Explain

- **Meaning:** Provide a clear and detailed description of something.
- **Example:** Explain the process of photosynthesis.
 - You would describe the steps involved, the conditions required, and the end products.

स्पष्ट करणे

- **अर्थ:** एखाद्या गोष्टीचे स्पष्ट आणि तपशीलवार वर्णन द्या.
- **उदाहरण:** प्रकाशसंश्लेषणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 - तुम्ही त्यात समाविष्ट असलेले टप्पे, आवश्यक अटी आणि अंतिम उत्पादनांचे वर्णन कराल.

Explain Critically

- **Meaning:** Not only describe something, but also analyze its strengths and weaknesses, or its positive and negative aspects.
- **Example:** Explain critically the impact of social media on youth.
 - You would describe the influence of social media on youth, but also discuss both its benefits and drawbacks.

विश्लेषणात्मक / गंभीरपणे स्पष्ट करा

- **अर्थ:** एखाद्या गोष्टीचे केवळ वर्णनच करू नका, तर त्याची ताकद आणि कमकुवतपणा किंवा त्याच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक पैलूंचे विश्लेषण करा.
- **उदाहरण:** सोशल मीडियाचा तरुणांवर होणारा परिणाम गंभीरपणे स्पष्ट करा.
 - तुम्ही सोशल मीडियाच्या तरुणांवरील प्रभावाचे वर्णन कराल, परंतु त्याचे फायदे आणि तोटे या दोन्हीवर चर्चा कराल.

Explain by Giving Reasons

- **Meaning:** Provide a clear description of something, and then justify your explanation with logical arguments.
- **Example:** Explain why democracy is considered the best form of government, giving reasons.
 - You would define democracy, describe its key features, and then provide reasons why it is superior to other forms of government.

कारणे देऊन स्पष्ट करा

- **अर्थ:** एखाद्या गोष्टीचे स्पष्ट वर्णन द्या आणि नंतर तार्किक युक्तिवादांसह तुमचे स्पष्टीकरण योग्य ठरवा.
- **उदाहरण:** लोकशाही हा शासनाचा सर्वोत्तम प्रकार का मानला जातो, कारणे सांगा.
 - तुम्ही लोकशाहीची व्याख्या कराल, तिच्या प्रमुख वैशिष्ट्यांचे वर्णन कराल आणि नंतर ती इतर प्रकारच्या सरकारपेक्षा श्रेष्ठ का आहे याची कारणे द्याल.

Account For

- **Meaning:** Provide a clear explanation for something that has happened or exists.
- **Example:** Account for the decline of the Mauryan Empire.
 - You would identify the various factors that contributed to the fall of the Mauryan Empire.

स्पष्टीकरण द्या

- **अर्थ:** घडलेल्या किंवा अस्तित्वात असलेल्या एखाद्या गोष्टीचे स्पष्ट स्पष्टीकरण द्या.
- **उदाहरण:** मौर्य साम्राज्याच्या ऱ्हासाचे कारण.
 - मौर्य साम्राज्याच्या पतनास कारणीभूत असलेले विविध घटक तुम्ही ओळखाल.

Clarify

- **Meaning:** Make something easier to understand by providing additional information or examples.
- **Example:** Clarify the concept of 'supply and demand' in economics.
 - You would define supply and demand, explain their relationship, and possibly use real-world examples to illustrate the concept.

स्पष्ट करा

- **अर्थ:** अतिरिक्त माहिती किंवा उदाहरणे देऊन काहीतरी समजण्यास सोपे करा.
- **उदाहरण:** अर्थशास्त्रातील 'मागणी आणि पुरवठा' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

- तुम्ही पुरवठा आणि मागणी परिभाषित कराल, त्यांच्यातील संबंध स्पष्ट कराल आणि संकल्पना स्पष्ट करण्यासाठी वास्तविक-जगातील उदाहरणे वापराल.

Give Reason

- **Meaning:** Provide explanations or justifications for something.
- **Example:** Give reasons for the increasing popularity of online shopping.
 - You would list the factors that have contributed to the growth of online shopping.

कारण द्या

- **अर्थ:** एखाद्या गोष्टीसाठी स्पष्टीकरण किंवा औचित्य प्रदान करा.
- **उदाहरण:** ऑनलाइन शॉपिंगच्या वाढत्या लोकप्रियतेची कारणे सांगा.
 - आपण ऑनलाइन खरेदीच्या वाढीस कारणीभूत असलेल्या घटकांची यादी कराल.

Give Reasons with Examples for Your Viewpoint

- **Meaning:** To explain why you hold a particular opinion and support it with specific examples.
- **Example:** Give reasons with examples for your viewpoint on the importance of education.
 - You would state your opinion on the importance of education, and then support your stance with concrete examples of how education has benefited individuals and society.

तुमच्या दृष्टिकोनासाठी उदाहरणांसह कारणे द्या

- **अर्थ:** तुम्ही विशिष्ट मत का ठेवता हे स्पष्ट करण्यासाठी आणि विशिष्ट उदाहरणांसह त्याचे समर्थन करा.
- **उदाहरण:** शिक्षणाच्या महत्त्वाबाबत तुमच्या दृष्टिकोनाची उदाहरणे देऊन कारणे द्या.
 - तुम्ही शिक्षणाच्या महत्त्वावर तुमचे मत व्यक्त कराल आणि नंतर शिक्षणामुळे व्यक्ती आणि समाजाला कसा फायदा झाला याची ठोस उदाहरणे देऊन तुमच्या भूमिकेचे समर्थन कराल.

Throw Light On

- **Meaning:** To give an explanation or information about something to make it easier to understand.
- **Example:** Throw light on the challenges faced by small businesses.
 - You would discuss the various difficulties that small businesses encounter.

प्रकाश टाका

- **अर्थ:** समजण्यास सुलभ करण्यासाठी एखाद्या गोष्टीबद्दल स्पष्टीकरण किंवा माहिती देणे.
- **उदाहरण:** छोट्या व्यवसायांसमोरील आव्हानांवर प्रकाश टाका.
 - लहान व्यवसायांना येणाऱ्या विविध अडचणींबद्दल तुम्ही चर्चा कराल.

Elaboration and Illustration/ विस्तार आणि चित्रण**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Elaborate**

- **Meaning:** To explain something in greater detail.
- **Example:** Elaborate on the concept of 'artificial intelligence'.
 - You would provide a detailed explanation of AI, including its history, types, applications, and potential impacts.

विस्तृत करा

- **अर्थ:** काहीतरी अधिक तपशीलवार स्पष्ट करण्यासाठी.
- **उदाहरण:** 'कृत्रिम बुद्धिमत्ता' या संकल्पनेचा विस्तार करा.
 - तुम्ही AI चे इतिहास, प्रकार, ॲप्लिकेशन्स आणि संभाव्य प्रभावांसह तपशीलवार स्पष्टीकरण प्रदान कराल.

Elaborate your answer with illustrations

- **Meaning:** Expand on your response and use examples or visuals (graphs, flow charts, schematics, etc.) to make it clearer.
- **Example:** Elaborate your answer on the benefits of recycling with illustrations.
 - You would discuss the advantages of recycling, and then support your points with examples like reduced landfill waste, energy conservation, and job creation.

तुमच्या उत्तराचे तपशीलवार वर्णन करा

- **अर्थ:** तुमच्या उत्तराचा विस्तार करा आणि ते स्पष्ट करण्यासाठी उदाहरणे किंवा व्हिज्युअल (ग्राफ, फ्लो चार्ट, स्कीमॅटिक्स इ.) वापरा.
- **उदाहरण:** पुनर्वापराच्या फायद्यांविषयी तुमच्या उत्तराचे तपशीलवार वर्णन करा.
 - तुम्ही पुनर्वापराच्या फायद्यांवर चर्चा कराल आणि नंतर कमी झालेला कचरा, ऊर्जा संवर्धन आणि रोजगार निर्मिती यासारख्या उदाहरणांसह तुमच्या मुद्द्यांचे समर्थन कराल.

Elaborate with examples

- **Meaning:** Expand your explanation by providing specific instances or cases.
- **Example:** Elaborate with examples the impact of climate change.
 - You would describe the effects of climate change, such as rising sea levels, extreme weather events, and biodiversity loss, and support your points with specific examples like the melting of glaciers or increasing frequency of hurricanes.

उदाहरणांसह विस्तृत करा

- **अर्थ:** विशिष्ट उदाहरणे किंवा प्रकरणे देऊन तुमचे स्पष्टीकरण विस्तृत करा.

- **उदाहरण:** हवामान बदलाचे परिणाम उदाहरणांसह विस्तृत करा.
 - तुम्ही हवामान बदलाच्या परिणामांचे वर्णन कराल, जसे की समुद्राची वाढती पातळी, अत्यंत हवामानातील घटना आणि जैवविविधता नष्ट होणे आणि हिमनद्या वितळणे किंवा चक्रीवादळांची वाढती वारंवारता यासारख्या विशिष्ट उदाहरणांसह तुमच्या मुद्द्यांचे समर्थन कराल.

Elucidate

- **Meaning:** To make something clear and easy to understand.
- **Example:** Elucidate the process of photosynthesis.
 - You would explain the process in simple terms, perhaps using a diagram to illustrate the steps involved.

स्पष्ट करा

- **अर्थ:** काहीतरी स्पष्ट आणि समजण्यास सोपे करण्यासाठी.
- **उदाहरण:** प्रकाशसंश्लेषणाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
 - तुम्ही प्रक्रिया सोप्या भाषेत स्पष्ट कराल, कदाचित आकृतीचा वापर करून त्यातील पायऱ्या स्पष्ट कराल.

Critically elucidate

- **Meaning:** To explain something clearly while also analyzing its strengths and weaknesses.
- **Example:** Critically elucidate the impact of globalization on culture.
 - You would explain the effects of globalization on culture, both positive and negative, and provide evidence to support your claims.

गंभीरपणे स्पष्ट करा

- **अर्थ:** एखादी गोष्ट स्पष्टपणे समजावून सांगणे आणि त्याची ताकद आणि कमकुवतपणाचे विश्लेषण करणे.
- **उदाहरण:** जागतिकीकरणाचा संस्कृतीवर होणारा परिणाम गंभीरपणे स्पष्ट करा.
 - तुम्ही सकारात्मक आणि नकारात्मक अशा दोन्ही प्रकारच्या संस्कृतीवरील जागतिकीकरणाचे परिणाम स्पष्ट कराल आणि तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करण्यासाठी पुरावे द्याल.

Illustrate

- **Meaning:** To provide examples, or visuals (graphs, flow charts, schematics, etc.) to clarify your explanation.
- **Example:** Illustrate the difference between a democracy and a dictatorship.
 - You would explain the key characteristics of each form of government and provide examples of countries that represent each system.

उदाहरण द्या

- **अर्थ:** तुमचे स्पष्टीकरण स्पष्ट करण्यासाठी उदाहरणे प्रदान करण्यासाठी.
- **उदाहरण:** लोकशाही आणि हुकूमशाही यातील फरक स्पष्ट करा.

- तुम्ही सरकारच्या प्रत्येक स्वरूपाची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट कराल आणि प्रत्येक प्रणालीचे प्रतिनिधित्व करणाऱ्या देशांची उदाहरणे द्याल.

Substantiate

- **Meaning:** To support a claim or statement with evidence.
- **Example:** Substantiate the claim that exercise improves mental health.
 - You would provide research studies, statistics, or personal anecdotes to support the link between exercise and mental well-being.

सिद्ध / पुष्टी करा

- **अर्थ:** पुराव्यासह दावा किंवा विधानाचे समर्थन करणे.
- **उदाहरण:** व्यायामामुळे मानसिक आरोग्य सुधारते या दाव्याचे पुष्टीकरण करा.
 - व्यायाम आणि मानसिक कल्याण यांच्यातील दुव्याचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही संशोधन अभ्यास, आकडेवारी किंवा वैयक्तिक किस्से प्रदान कराल.

Substantiate your view

- **Meaning:** Provide evidence to support your opinion.
- **Example:** Substantiate your view on the effectiveness of online education.
 - You would offer data, research findings, or personal experiences to support your position on online learning.

तुमचा दृष्टिकोन सिद्ध करा

- **अर्थ:** तुमच्या मताचे समर्थन करण्यासाठी पुरावे द्या.
- **उदाहरण:** ऑनलाइन शिक्षणाच्या परिणामकारकतेबद्दल तुमचे मत सिद्ध करा.
 - ऑनलाइन शिक्षणावरील तुमच्या स्थितीचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही डेटा, संशोधन निष्कर्ष किंवा वैयक्तिक अनुभव ऑफर कराल.

Justify your answer

- **Meaning:** Explain why your answer is correct or reasonable.
- **Example:** Justify your answer to the question: "Should animals be used for scientific research?"
 - You would present arguments both for and against animal testing, and then explain why you believe one side is more valid.

तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा

- **अर्थ:** तुमचे उत्तर योग्य किंवा वाजवी का आहे ते स्पष्ट करा.
- **उदाहरण:** "प्राण्यांचा वैज्ञानिक संशोधनासाठी वापर करावा का?": या प्रश्नासाठी आपल्या उत्तराचे समर्थन करा
 - तुम्ही प्राणी चाचणीच्या बाजूने आणि विरुद्ध दोन्ही युक्तिवाद सादर कराल आणि नंतर तुम्हाला एक बाजू अधिक वैध का मानता हे स्पष्ट कराल.

Justify with suitable illustration

- **Meaning:** Support your answer with relevant examples.
- **Example:** Justify with suitable illustration the importance of early childhood education.
 - You would explain the benefits of early childhood education and provide examples of how it can impact a child's development.

योग्य उदाहरणासह समर्थन करा

- **अर्थ:** संबंधित उदाहरणांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- **उदाहरण:** बालपणीच्या शिक्षणाचे महत्त्व योग्य उदाहरणासह सिद्ध करा.
 - तुम्ही बालपणीच्या सुरुवातीच्या शिक्षणाचे फायदे स्पष्ट कराल आणि त्याचा मुलाच्या विकासावर कसा परिणाम होऊ शकतो याची उदाहरणे द्याल.

Listing and Detailing/ सूची आणि तपशील**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Enumerate**

- **Meaning:** This means to mention something in a list.
- **Example:** Enumerate the fundamental rights guaranteed by the Indian Constitution.
 - You would list the rights like right to equality, right to freedom, right to life, etc.

गणना करा

- **अर्थ:** याचा अर्थ यादीत काहीतरी नमूद करणे.
- **उदाहरण:** भारतीय संविधानाने दिलेल्या मूलभूत अधिकारांची गणना करा.
 - तुम्ही समानतेचा अधिकार, स्वातंत्र्याचा अधिकार, जगण्याचा अधिकार इत्यादी हक्कांची यादी कराल.

Highlight

- **Meaning:** This implies emphasizing key points or features.
- **Example:** Highlight the major causes of climate change.
 - You would focus on the most important factors like greenhouse gas emissions, deforestation, etc.

अधोरेखित करा

- **अर्थ:** हे मुख्य मुद्दे किंवा वैशिष्ट्यांवर जोर देणे सूचित करते.
- **उदाहरण:** हवामान बदलाची प्रमुख कारणे अधोरेखित करा.
 - तुम्ही हरितगृह वायू उत्सर्जन, जंगलतोड इ. यासारख्या महत्त्वाच्या घटकांवर लक्ष केंद्रित कराल.

Identify

- **Meaning:** This requires pinpointing specific items or characteristics.
- **Example:** Identify the major rivers of India.
 - You would list the names of the principal rivers.

ओळखा

- **अर्थ:** यासाठी विशिष्ट वस्तू किंवा वैशिष्ट्ये निश्चित करणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** भारतातील प्रमुख नद्या ओळखा.
 - तुम्ही प्रमुख नद्यांची नावे सांगाल.

List the

- **Meaning:** This is a direct instruction to create a list.
- **Example:** List the members of the Security Council.
 - You would provide a list of the permanent and non-permanent members.

यादी करा

- **अर्थ:** ही यादी तयार करण्याची थेट सूचना आहे.
- **उदाहरण:** सुरक्षा परिषदेच्या सदस्यांची यादी करा.
 - तुम्ही कायमस्वरूपी आणि कायम नसलेल्या सदस्यांची यादी द्याल.

Outline

- **Meaning:** This means to present a general overview or summary.
- **Example:** Outline the process of photosynthesis.
 - You would provide a basic sketch of the process, mentioning key steps without going into detail.

रूपरेषा द्या

- **अर्थ:** याचा अर्थ सामान्य विहंगावलोकन किंवा सारांश सादर करणे.
- **उदाहरण:** प्रकाशसंश्लेषण प्रक्रियेची रूपरेषा सांगा.
 - तपशीलात न जाता मुख्य पायऱ्यांचा उल्लेख करून तुम्ही प्रक्रियेचे मूलभूत स्केच प्रदान कराल.

Outline in brief

- **Meaning:** This is similar to outline but with an added emphasis on conciseness.
- **Example:** Outline in brief the causes of the French Revolution.
 - You would provide a short summary of the main reasons for the revolution.

थोडक्यात रूपरेषा द्या

- **अर्थ:** हे रूपरेषा सारखेच आहे परंतु संक्षिप्ततेवर अधिक जोर देऊन.
- **उदाहरण:** फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे थोडक्यात सांगा.

- तुम्ही क्रांतीच्या मुख्य कारणांचा थोडक्यात सारांश द्याल.

Give out

- **Meaning:** This means to provide information or details.
- **Example:** Give out the main provisions of the RTI Act.
 - You would present the key points of the Right to Information Act.

प्रदान करा / सांगा

- **अर्थ:** याचा अर्थ माहिती किंवा तपशील प्रदान करणे.
- **उदाहरण:** RTI कायद्यातील मुख्य तरतुदी सांगा.
 - माहिती अधिकार कायद्यातील महत्त्वाचे मुद्दे तुम्ही मांडाल.

Bring out

- **Meaning:** This implies highlighting or emphasizing specific aspects.
- **Example:** Bring out the importance of education in a society.
 - You would focus on the key roles education plays in societal development.

अर्थाची उकल करा

- **अर्थ:** हे विशिष्ट पैलूवर प्रकाश टाकणे किंवा त्यावर जोर देणे सूचित करते.
- **उदाहरण:** समाजात शिक्षणाचे महत्त्व पटवून द्या.
 - सामाजिक विकासामध्ये शिक्षणाच्या महत्त्वाच्या भूमिकेवर तुम्ही लक्ष केंद्रित कराल.

State

- **Meaning:** This is a direct instruction to clearly express something.
- **Example:** State the objectives of the UN.
 - You would list the main goals of the United Nations.

सांगा

- **अर्थ:** काहीतरी स्पष्टपणे व्यक्त करण्याची ही थेट सूचना आहे.
- **उदाहरण:** UN ची उद्दिष्टे सांगा.
 - तुम्ही संयुक्त राष्ट्रांच्या मुख्य उद्दिष्टांची यादी कराल.

Trace

- **Meaning:** This implies following the development or history of something.
- **Example:** Trace the evolution of the Indian Constitution.
 - You would describe the key stages in the constitution-making process.

ट्रेस/ उक्तांती

- **अर्थ:** याचा अर्थ एखाद्या गोष्टीचा विकास किंवा इतिहासाचे अनुसरण करणे होय.

- उदाहरण: भारतीय राज्यघटनेच्या उत्क्रांतीचा मागोवा घ्या.
 - तुम्ही संविधान निर्मिती प्रक्रियेतील प्रमुख टप्प्यांचे वर्णन करा.

Description and Definition/ वर्णन आणि व्याख्या

Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण

Describe

- **Meaning:** This involves providing a detailed account of something, including its characteristics, features, or events.
- **Example:** Describe the process of photosynthesis.
 - You would explain the steps involved, from the absorption of sunlight to the production of glucose.

वर्णन करणे

- **अर्थ:** यामध्ये एखाद्या गोष्टीचे तपशीलवार खाते प्रदान करणे समाविष्ट आहे, ज्यामध्ये त्याची वैशिष्ट्ये किंवा घटना समाविष्ट आहेत.
- **उदाहरण:** प्रकाशसंश्लेषण प्रक्रियेचे वर्णन करा.
 - सूर्यप्रकाश शोषण्यापासून ग्लूकोजच्या निर्मितीपर्यंतच्या पायऱ्या तुम्ही स्पष्ट करा.

Define

- **Meaning:** This requires providing a clear and concise meaning of a term or concept.
- **Example:** Define democracy.
 - You would give a precise definition of democracy, such as "a system of government where power is vested in the people and exercised directly or through elected representatives."

परिभाषित करा

- **अर्थ:** यासाठी एखाद्या संज्ञा किंवा संकल्पनेचा स्पष्ट आणि संक्षिप्त अर्थ प्रदान करणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** लोकशाहीची व्याख्या करा.
 - तुम्ही लोकशाहीची तंतोतंत व्याख्या द्या, जसे की "शासनाची एक प्रणाली जिथे सत्ता लोकांच्या हाती असते आणि ती प्रत्यक्षपणे किंवा निवडून आलेल्या प्रतिनिधीद्वारे वापरली जाते."

Give an account of

- **Meaning:** This is similar to describe, requiring a detailed narration of events or facts or process.
- **Example:** Give an account of the French Revolution.
 - You would provide a chronological narrative of the major events leading up to and during the revolution.

हिशेब द्या / माहिती द्या

- अर्थ: हे वर्णन करण्यासारखे आहे, घटना किंवा तथ्ये किंवा प्रक्रियेचे तपशीलवार वर्णन आवश्यक आहे.
- उदाहरण: फ्रेंच राज्यक्रांतीची माहिती द्या.
 - तुम्ही क्रांतीपर्यंत आणि त्यादरम्यान घडलेल्या प्रमुख घटनांचे कालक्रमानुसार वर्णन कराल.

Take an account of

- **Meaning:** To consider or include particular details or facts when discussing or assessing something.
- **Example:** Take an account of the challenges faced by small-scale farmers in India.
 - You would list and explain the difficulties encountered by small farmers.

हिशेब घ्या / लेखाजोखा घ्या

- अर्थ: एखाद्या गोष्टीची चर्चा किंवा मूल्यांकन करताना विशिष्ट तपशील किंवा तथ्ये विचारात घेणे किंवा समाविष्ट करणे.
- उदाहरण: भारतातील अल्पभूधारक शेतकऱ्यांसमोरील आव्हानांचा लेखाजोखा घ्या.
 - तुम्ही छोट्या शेतकऱ्यांना येणाऱ्या अडचणींची यादी करून स्पष्ट कराल.

Introduce

- **Meaning:** To present a new topic or concept for discussion, providing basic information and context.
- **Example:** Introduce the concept of artificial intelligence.
 - You would give a basic definition and explanation of AI, without going into depth.

परिचय द्या

- अर्थ: नवीन विषय किंवा संकल्पना चर्चेसाठी सादर करणे, मूलभूत माहिती आणि संदर्भ प्रदान करणे.
- उदाहरण: कृत्रिम बुद्धिमत्तेची संकल्पना मांडा.
 - तुम्ही खोलात न जाता AI ची मूलभूत व्याख्या आणि स्पष्टीकरण द्याल.

Describe briefly

- **Meaning:** To give a short and concise description of something, covering the main points without much detail.
- **Example:** Describe briefly the major functions of the human brain.
 - You would provide a short overview of the brain's primary roles.

थोडक्यात वर्णन करा

- अर्थ: एखाद्या गोष्टीचे लहान आणि संक्षिप्त वर्णन देण्यासाठी, जास्त तपशीलाशिवाय मुख्य मुद्दे कव्हर करणे.
- उदाहरण: मानवी मेंदूच्या प्रमुख कार्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.
 - तुम्ही मेंदूच्या प्राथमिक भूमिकांचे एक संक्षिप्त विहंगावलोकन प्रदान कराल.

Note-taking/ नोंद घेणे**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Write a note on**

- **Meaning:** This implies a short piece of writing on a given subject, often requiring a summary or overview.
- **Example:** Write a note on the Indian Monsoon.
 - You would provide a brief summary of the monsoon system, its impact, and importance.

टीप लिहा

- **अर्थ:** हे दिलेल्या विषयावरील लेखनाचा एक छोटा भाग सूचित करते, ज्याला सहसा सारांश किंवा विहंगावलोकन आवश्यक असते.
- **उदाहरण:** भारतीय मान्सूनवर एक टीप लिहा.
 - तुम्ही मान्सून प्रणाली, त्याचे परिणाम आणि महत्त्व यांचा थोडक्यात सारांश द्याल.

Write a brief note on

- **Meaning:** Similar to the previous directive, but with an even stronger emphasis on brevity. To provide a short and concise explanation of a specific topic.
- **Example:** Write a brief note on the significance of the Green Revolution in India.
 - You would concisely outline the main points about the Green Revolution's impact.

संक्षिप्त टीप लिहा

- **अर्थ:** मागील निर्देशांप्रमाणेच, परंतु संक्षिप्ततेवर अधिक जोर देऊन. विशिष्ट विषयाचे संक्षिप्त स्पष्टीकरण प्रदान करण्यासाठी.
- **उदाहरण:** भारतातील हरित क्रांतीचे महत्त्व थोडक्यात लिहा.
 - हरित क्रांतीच्या परिणामाबद्दल तुम्ही मुख्य मुद्दे थोडक्यात सांगाल.

Give an explanatory note on

- **Meaning:** This requires a short explanation of a topic.
- **Example:** Give an explanatory note on the concept of sustainable development.
 - You would briefly define sustainable development and explain its key components.

स्पष्टीकरणात्मक टीप द्या

- **अर्थ:** यासाठी एखाद्या विषयाचे थोडक्यात स्पष्टीकरण आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** शाश्वत विकासाच्या संकल्पनेवर स्पष्टीकरणात्मक टीप द्या.
 - तुम्ही शाश्वत विकासाची थोडक्यात व्याख्या कराल आणि त्याचे प्रमुख घटक स्पष्ट कराल.

Write a critical note on

- **Meaning:** This involves a short piece of writing that evaluates or analyzes a topic.
- **Example:** Write a critical note on the impact of globalization on culture.
 - You would briefly discuss both the positive and negative effects of globalization on cultural diversity.

विश्लेषणात्मक /गंभीर टीप लिहा

- **अर्थ:** यामध्ये एखाद्या विषयाचे मूल्यमापन किंवा विश्लेषण करणारे छोटे लेखन समाविष्ट असते.
- **उदाहरण:** जागतिकीकरणाचा संस्कृतीवर होणाऱ्या प्रभावावर एक गंभीर टीप लिहा.
 - सांस्कृतिक विविधतेवर जागतिकीकरणाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक अशा दोन्ही परिणामांवर तुम्ही थोडक्यात चर्चा कराल.

Opinions/ मते/ टिप्पणी /भाष्य**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Comment**

- **Meaning:** A comment provides an analytical examination of a problem or issue, offering various perspectives and the writer's viewpoint. It presents the entire situation, explores different angles, and clearly states the author's position. To support this position, the writer should provide arguments fortified with facts and examples.
- **Example:** *Comment on the current state of public healthcare in the country.*
 - Provide your opinion on the state of public healthcare, discussing aspects such as accessibility, quality of services, and government policies. Support your comments with examples or data where possible.

टिप्पणी /भाष्य करा

- **अर्थ:** टिप्पणी एखाद्या समस्येचे किंवा विषयाचे विश्लेषणात्मक परीक्षण प्रदान करते, विविध दृष्टीकोन आणि लेखकाचा दृष्टिकोन सादर करते. हे संपूर्ण परिस्थिती सादर करते, वेगवेगळ्या आयामांचा शोध घेते आणि लेखकाची स्थिती स्पष्टपणे सांगते. भूमिकेचे समर्थन करण्यासाठी, लेखकाने तथ्ये आणि उदाहरणांसह मजबूत युक्तिवाद दिले पाहिजेत.
- **उदाहरण:** *देशातील सार्वजनिक आरोग्य सेवेच्या सद्यस्थितीवर भाष्य करा.*
 - सार्वजनिक आरोग्य सेवेच्या स्थितीवर आपले मत द्या, प्रवेशयोग्यता, सेवांची गुणवत्ता आणि सरकारी धोरणे यासारख्या पैलूंवर चर्चा करा. शक्य असेल तेथे उदाहरणे किंवा डेटासह तुमच्या टिप्पण्यांचे समर्थन करा.

Critically comment

- **Meaning:** A **critical comment** requires a thorough and balanced evaluation of a topic or issue. It involves examining various perspectives, weighing evidence, and forming a well-supported opinion. Unlike a simple comment, which expresses a personal viewpoint, a critical comment demands a systematic analysis of both the strengths and weaknesses of an argument. To critically comment, you must:
 - **Examine all sides of the issue:** Consider different perspectives and arguments.
 - **Provide evidence:** Support your claims with facts, examples, or data.
 - **Weigh the evidence:** Assess the strength and validity of different arguments.
 - **Form a balanced conclusion:** Offer a fair and impartial judgment based on the evidence.
- **Example:** *Critically comment on the effectiveness of online education.*
 - You would need to discuss the advantages and disadvantages of online learning, compare it to traditional education, and provide examples or data to support your arguments and offer a balanced conclusion.

विश्लेषणात्मक/ टीकात्मक टिप्पणी करा

- **अर्थ:** टीकात्मक टिप्पणीसाठी एखाद्या विषयाचे किंवा समस्येचे सखोल आणि संतुलित मूल्यांकन आवश्यक असते. यात विविध दृष्टीकोनांचे परीक्षण करणे, पुराव्यांची तुलना करणे आणि चांगल्या प्रकारे समर्थित मत तयार करणे समाविष्ट आहे. वैयक्तिक दृष्टिकोन व्यक्त करणाऱ्या साध्या टिप्पणीच्या उलट, गंभीर टिप्पणीसाठी युक्तिवादाची ताकद आणि कमकुवतपणा या दोन्हींचे पद्धतशीर विश्लेषण आवश्यक असते. टीकात्मक टिप्पणी करण्यासाठी, तुम्ही खालील बाबी करणे आवश्यक आहे:
 - **विषयाच्या सर्व बाजूंची तपासणी करा:** वेगवेगळ्या दृष्टीकोनांचा आणि युक्तिवादांचा विचार करा.
 - **पुरावा द्या:** तथ्ये, उदाहरणे किंवा माहिती देऊन तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करा.
 - **पुराव्यांची तुलना करा:** वेगवेगळ्या युक्तिवादांची ताकद आणि वैधतेचे मूल्यांकन करा.
 - **एक संतुलित निष्कर्ष तयार करा:** पुराव्यांच्या आधारे न्याय्य आणि निःपक्षपाती निर्णय द्या.
- **उदाहरण:** *ऑनलाइन शिक्षणाच्या परिणामकारकतेवर टीकात्मक टिप्पणी करा.*
 - तुम्हाला ऑनलाइन शिक्षणाचे फायदे आणि तोटे यावर चर्चा करावी लागेल, त्याची तुलना पारंपरिक शिक्षणाशी करावी लागेल आणि तुमच्या युक्तिवादांचे समर्थन करण्यासाठी आणि संतुलित निष्कर्ष देण्यासाठी उदाहरणे किंवा माहिती द्यावी लागेल.

Do you think?

- **Meaning:** This is a direct question asking for your personal opinion on a matter. You are expected to express your viewpoint clearly and concisely.
- **Example:** *Do you think social media has a positive or negative impact on society?*

- You would need to state whether you believe social media is beneficial or harmful and provide reasons to support your stance.

तुम्हांला वाटते का?

- **अर्थ:** एखाद्या विषयावर तुमचे वैयक्तिक मत विचारणारा हा थेट प्रश्न आहे. तुम्ही तुमचा दृष्टिकोन स्पष्टपणे आणि संक्षिप्तपणे व्यक्त करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** सोशल मीडियाचा समाजावर सकारात्मक किंवा नकारात्मक प्रभाव पडतो असे तुम्हाला वाटते का?
 - तुम्हाला सोशल मीडिया फायदेशीर आहे की हानीकारक आहे असे तुम्हाला वाटते आणि तुमच्या भूमिकेचे समर्थन करण्यासाठी कारणे द्यावी लागतील.

Do you agree?

- **Meaning:** This question requires you to evaluate a statement and indicate whether you accept or reject it. You should provide evidence to support your position.
- **Example:** *Do you agree that technology has reduced human interaction?*
 - You would need to decide if you believe technology has decreased face-to-face communication and explain why or why not, citing examples to illustrate your point.

तुम्ही सहमत आहात का?

- **अर्थ:** या प्रश्नासाठी तुम्ही विधानाचे मूल्यमापन करावे आणि तुम्ही ते स्वीकारता की नाकारता हे सूचित करावे. तुमच्या भूमिकेचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही पुरावे द्यावेत.
- **उदाहरण:** तंत्रज्ञानामुळे मानवी संवाद कमी झाला आहे हे तुम्हाला मान्य आहे का?
 - तंत्रज्ञानामुळे समोरासमोर संप्रेषण कमी झाले आहे असे तुम्हाला वाटते का ते तुम्ही ठरवावे आणि तुमचा मुद्दा स्पष्ट करण्यासाठी उदाहरणे देऊन का किंवा का नाही हे स्पष्ट करा.

How will (do) you explain?

- **Meaning:** This question asks you to describe something in a clear and detailed manner, making it understandable to someone who may not know about it.
- **Example:** *How will you explain the concept of quantum computing to a child?*
 - You would need to break down complex ideas into simple terms, using analogies or examples that a child can understand.

तुम्ही कसे समजावून सांगाल?

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुम्हाला एखाद्या गोष्टीचे स्पष्ट आणि तपशीलवार वर्णन करण्यास सांगतो, ज्यांना कदाचित त्याबद्दल माहिती नसेल त्यांना ते समजण्यायोग्य बनवते.
- **उदाहरण:** क्वांटम कॉम्प्युटिंगची संकल्पना तुम्ही मुलाला कशी समजावून सांगाल?
 - लहान मुलास समजू शकणाऱ्या साधर्म्यांचा किंवा उदाहरणांचा वापर करून तुम्हाला जटिल कल्पना सोप्या शब्दांत मोडणे आवश्यक आहे.

How do you justify?

- **Meaning:** This question demands a defense of a particular claim or action. You need to provide evidence and reasons to support your position.
- **Example:** *How do you justify the use of animal testing for medical research?*
 - You would present arguments both for and against animal testing, weighing the evidence and explaining why the benefits outweigh the drawbacks (or vice versa).

तुम्ही त्याचे समर्थन कसे करता?

- **अर्थ:** हा प्रश्न विशिष्ट हक्क किंवा कृतीचा बचाव करण्याची मागणी करतो. तुम्हाला तुमच्या स्थितीचे समर्थन करण्यासाठी पुरावे आणि कारणे प्रदान करणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** वैद्यकीय संशोधनासाठी प्राण्यांच्या चाचणीचा वापर करण्याचे तुम्ही कसे समर्थन करता?
 - तुम्ही प्राण्यांच्या चाचणीसाठी आणि विरुद्ध दोन्ही युक्तिवाद सादर कराल, पुराव्याचे वजन कराल आणि फायदे तोट्यांपेक्षा (किंवा उलट) का आहेत हे स्पष्ट कराल.

How far do you agree?

- **Meaning:** This question requires you to assess the extent to which you agree with a given statement. You should consider both supporting and opposing arguments before reaching a conclusion.
- **Example:** *How far do you agree that social media has improved communication?*
 - You would discuss the positive and negative impacts of social media on communication, weighing the evidence to determine the overall effect.

आपण कितपत सहमत आहात?

- **अर्थ:** या प्रश्नासाठी तुम्ही दिलेल्या विधानाशी तुम्ही किती प्रमाणात सहमत आहात याचे मूल्यांकन करणे आवश्यक आहे. निष्कर्षपर्यंत पोहोचण्यापूर्वी तुम्ही समर्थन आणि विरोधी दोन्ही युक्तिवादांचा विचार केला पाहिजे.
- **उदाहरण:** *सोशल मीडियामुळे संवाद सुधारला आहे हे तुम्ही कितपत मान्य करता?*
 - तुम्ही संवादावर सोशल मीडियाच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक प्रभावांवर चर्चा कराल, एकूण परिणाम निश्चित करण्यासाठी पुराव्याचे वजन कराल.

To what extent, in your view?

- **Meaning:** Similar to "How far do you agree," this question asks you to evaluate the degree to which something is true or relevant. Your opinion is central to the answer.
- **Example:** *To what extent, in your view, has globalization benefited developing countries?*
 - You would analyze the positive and negative effects of globalization on developing nations, offering your perspective on the overall impact.

तुमच्या दृष्टीने किती प्रमाणात?

- अर्थ: "तुम्ही कितपत सहमत आहात" प्रमाणेच, हा प्रश्न तुम्हाला एखादी गोष्ट किती सत्य किंवा संबंधित आहे याचे मूल्यांकन करण्यास सांगतो. तुमचे मत उत्तरासाठी केंद्रस्थानी आहे.
- उदाहरण: तुमच्या दृष्टीने जागतिकीकरणाचा विकसनशील देशांना कितपत फायदा झाला आहे?
 - विकसनशील राष्ट्रांवर जागतिकीकरणाच्या सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणामांचे तुम्ही विश्लेषण कराल, एकूण परिणामांबद्दल तुमचा दृष्टीकोन देऊ कराल.

To what extent?

- **Meaning:** This question focuses on the degree or amount of something, without necessarily requiring your personal opinion.
- **Example:** *To what extent has climate change affected global sea levels?*
 - You would provide data and evidence to show how much sea levels have risen due to climate change.

किती प्रमाणात?

- अर्थ: हा प्रश्न आपल्या वैयक्तिक मताची आवश्यकता न ठेवता एखाद्या गोष्टीची डिग्री किंवा प्रमाण यावर लक्ष केंद्रित करतो.
- उदाहरण: हवामान बदलाचा जागतिक समुद्र पातळीवर किती प्रमाणात परिणाम झाला आहे?
 - हवामान बदलामुळे समुद्राची पातळी किती वाढली आहे हे दाखवण्यासाठी तुम्ही डेटा आणि पुरावे द्याल.

How far?

- **Meaning:** This question is similar to "To what extent" and asks for a measurement or degree of something.
- **Example:** *How far have electric vehicles reduced carbon emissions?*
 - You would present data on the carbon footprint of electric vehicles compared to traditional cars to determine the reduction in emissions.

कुठ पर्यन्त?

- अर्थ: हा प्रश्न "किती मर्यादितपर्यंत" सारखा आहे आणि एखाद्या गोष्टीचे मोजमाप किंवा पदवी विचारतो.
- उदाहरण: इलेक्ट्रिक वाहनांमुळे कार्बन उत्सर्जन किती कमी झाले आहे?
 - पारंपारिक कारच्या तुलनेत इलेक्ट्रिक वाहनांच्या कार्बन फुटप्रिंटचा डेटा तुम्ही उत्सर्जनात घट निश्चित करण्यासाठी सादर कराल.

Is it true that?

- **Meaning:** This question challenges you to determine the accuracy of a statement. You should provide evidence to support your answer.
- **Example:** *Is it true that video games improve cognitive skills?*
 - You would research the available evidence on the link between video games and cognitive function to determine if the statement is accurate.

ते खरे आहे का?

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुम्हाला विधानाची अचूकता ठरवण्याचे आव्हान देतो. तुमच्या उत्तराचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही पुरावा द्यावा.
- **उदाहरण:** व्हिडिओ गेम संज्ञानात्मक कौशल्ये सुधारतात हे खरे आहे का?
 - विधान अचूक आहे की नाही हे निर्धारित करण्यासाठी तुम्ही व्हिडिओ गेम आणि संज्ञानात्मक कार्य यांच्यातील दुव्यावर उपलब्ध पुराव्याचे संशोधन करा.

What do you know about?

- **Meaning:** This question asks you to share your knowledge on a specific topic. You are expected to provide facts, information, and details related to the subject.
- **Example:** *What do you know about the French Revolution?*
 - You would share information about the causes, key events, and outcomes of the French Revolution.

तुम्हाला काय माहिती आहे?

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुम्हाला तुमचे ज्ञान एका विशिष्ट विषयावर शेअर करण्यास सांगतो. आपण या विषयाशी संबंधित तथ्ये, माहिती आणि तपशील प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** फ्रेंच क्रांतीबद्दल तुम्हाला काय माहिती आहे?
 - तुम्ही फ्रेंच राज्यक्रांतीची कारणे, प्रमुख घटना आणि परिणामांबद्दल माहिती शेअर करा.

What do you understand by?

- **Meaning:** This question requires you to explain the meaning of a concept or term in your own words. You should demonstrate your comprehension of the topic.
- **Example:** *What do you understand by sustainable development?*
 - You would define sustainable development and explain its key components, such as economic growth, environmental protection, and social equity.

तुम्हाला काय समजते?

- **अर्थ:** या प्रश्नासाठी तुम्हाला एखाद्या संकल्पनेचा किंवा शब्दाचा अर्थ तुमच्या स्वतःच्या शब्दात स्पष्ट करणे आवश्यक आहे. तुम्ही तुमचे विषयाचे आकलन दाखवावे.
- **उदाहरण:** शाश्वत विकास म्हणजे तुम्हाला काय समजते?
 - तुम्ही शाश्वत विकासाची व्याख्या करा आणि त्याचे मुख्य घटक जसे की आर्थिक वाढ, पर्यावरण संरक्षण आणि सामाजिक समता स्पष्ट करा.

What do you mean by?

- **Meaning:** Similar to "What do you understand by," this question asks for your interpretation of a word or phrase. You should provide a clear and concise explanation.

- **Example:** *What do you mean by artificial intelligence?*
 - You would define artificial intelligence and explain how it works, providing examples of AI applications.

तुमच्या मते?

- **अर्थ:** "तुम्हाला कशावरून समजते" प्रमाणेच हा प्रश्न एखाद्या शब्दाचा किंवा वाक्यांशाचा तुमचा अर्थ लावण्यासाठी विचारतो. आपण स्पष्ट आणि संक्षिप्त स्पष्टीकरण प्रदान केले पाहिजे.
- **उदाहरण:** *आर्टिफिशियल इंटेलिजन्स म्हणजे काय?*
 - तुम्ही कृत्रिम बुद्धिमत्ता परिभाषित कराल आणि ते कसे कार्य करते हे स्पष्ट कराल, AI अनुप्रयोगांची उदाहरणे प्रदान करा.

Give your arguments

- **Meaning:** This question prompts you to present reasons or evidence to support a particular viewpoint. You should construct a logical argument to persuade the reader of your position.
- **Example:** *Give your arguments for or against the use of animals in scientific research.*
 - You would present reasons to support either side of the debate, backed up by evidence and examples.

तुमचे युक्तिवाद द्या

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुम्हाला विशिष्ट दृष्टिकोनाचे समर्थन करण्यासाठी कारणे किंवा पुरावे सादर करण्यास प्रवृत्त करतो. तुमची स्थिती वाचकांना पटवून देण्यासाठी तुम्ही तार्किक युक्तिवाद तयार केला पाहिजे.
- **उदाहरण:** *वैज्ञानिक संशोधनात प्राण्यांच्या वापराच्या बाजूने किंवा विरुद्ध तुमचे युक्तिवाद द्या.*
 - तुम्ही वादाच्या कोणत्याही बाजूचे समर्थन करण्यासाठी कारणे सादर कराल, पुरावे आणि उदाहरणांद्वारे समर्थित.

Give reasons in support of your answer

- **Meaning:** This question asks you to justify your response by providing explanations or evidence. You should clearly outline the reasons why you believe your answer is correct.
- **Example:** *Give reasons in support of your answer to the question: "Is social media beneficial or harmful to society?"*
 - You would provide specific examples and evidence to support your stance on the impact of social media.

तुमच्या उत्तराच्या समर्थनार्थ कारणे द्या

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुम्हाला स्पष्टीकरणे किंवा पुरावे देऊन तुमच्या प्रतिसादाचे समर्थन करण्यास सांगतो. तुमचे उत्तर बरोबर आहे असे तुम्हाला का वाटते याची कारणे तुम्ही स्पष्टपणे मांडली पाहिजेत.
- **उदाहरण:** *"सोशल मीडिया समाजासाठी फायदेशीर आहे की हानीकारक?" या प्रश्नाच्या तुमच्या उत्तराच्या समर्थनार्थ कारणे द्या.*

- सोशल मीडियाच्या प्रभावावरील तुमच्या भूमिकेचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही विशिष्ट उदाहरणे आणि पुरावे प्रदान करा.

Give your perception

- **Meaning:** This question seeks your personal viewpoint or understanding of something. You should share your thoughts and opinions based on your knowledge and experiences.
- **Example:** *Give your perception of the impact of climate change on future generations.*
 - You would express your views on how climate change will affect future generations, based on your understanding of the issue.

तुमची धारणा स्पष्ट करा

- **अर्थ:** हा प्रश्न तुमचा वैयक्तिक दृष्टिकोन किंवा एखाद्या गोष्टीची समज शोधतो. तुम्ही तुमच्या ज्ञान आणि अनुभवांवर आधारित तुमचे विचार आणि मते शेअर करावीत.
- **उदाहरण:** *हवामान बदलाचा भावी पिढ्यांवर होणाऱ्या परिणामांबद्दल तुमची समज द्या.*
 - हवामानातील बदलाचा भावी पिढ्यांवर कसा परिणाम होईल यावर तुम्ही तुमची मतं व्यक्त करा.

Argue

- **Meaning:** This directive asks you to present a reasoned case for or against a particular point of view. You need to provide evidence and logical reasoning to support your argument.
- **Example:** *Argue that social media has a negative impact on mental health.*
 - You would present evidence and reasons to support the claim that social media is harmful to mental health, such as increased rates of depression, anxiety, and loneliness among social media users.

युक्तिवाद करा

- **अर्थ:** हे निर्देश तुम्हाला एखाद्या विशिष्ट दृष्टिकोनासाठी किंवा विरुद्ध तर्कसंगत केस सादर करण्यास सांगतात. तुमच्या युक्तिवादाचे समर्थन करण्यासाठी तुम्हाला पुरावे आणि तार्किक तर्क देणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** *असा युक्तिवाद करा की सोशल मीडियाचा मानसिक आरोग्यावर नकारात्मक प्रभाव पडतो.*
 - सोशल मीडिया हे मानसिक आरोग्यासाठी हानिकारक आहे या दाव्याचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही पुरावे आणि कारणे सादर करा, जसे की सोशल मीडिया वापरकर्त्यांमध्ये नैराश्य, चिंता आणि एकाकीपणाचे वाढते प्रमाण.

Argue by giving suitable illustrations

- **Meaning:** Similar to "argue," this directive requires you to present a case for or against a point of view, but you must also use examples to support your claims.
- **Example:** *Argue by giving suitable illustrations that climate change is caused by human activities.*

- You would present evidence of human-induced climate change, such as rising greenhouse gas emissions, deforestation, and industrialization, and support your claims with specific examples like the melting of glaciers or extreme weather events.

योग्य उदाहरणे देऊन युक्तिवाद करा

- अर्थ: "युक्तिवाद" प्रमाणेच, या निर्देशानुसार तुम्ही एखाद्या दृष्टिकोनाच्या बाजूने किंवा विरुद्ध केस सादर करणे आवश्यक आहे, परंतु तुम्ही तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करण्यासाठी उदाहरणे देखील वापरणे आवश्यक आहे.
- उदाहरण: *हवामानातील बदल मानवी क्रियाकलापांमुळे होतो हे योग्य उदाहरणे देऊन तर्क करा.*
 - तुम्ही मानव-प्रेरित हवामान बदलाचे पुरावे सादर कराल, जसे की वाढत्या हरितगृह वायू उत्सर्जन, जंगलतोड आणि औद्योगिकीकरण आणि हिमनद्या वितळणे किंवा अत्यंत हवामानाच्या घटनांसारख्या विशिष्ट उदाहरणांसह तुमच्या दाव्यांचे समर्थन कराल.

Argue your case

- **Meaning:** This directive is synonymous with "argue" and asks you to present a reasoned case for or against a particular viewpoint.
- **Example:** *Argue your case for the importance of early childhood education.*
 - You would present evidence and reasoning to support the claim that early childhood education is crucial for children's development, such as improved cognitive skills, social-emotional development, and academic achievement.

तुमची बाजू मांडा

- अर्थ: हा निर्देश "युक्तिवाद" चा समानार्थी आहे आणि तुम्हाला एखाद्या विशिष्ट दृष्टिकोनासाठी किंवा विरुद्ध तर्कसंगत केस सादर करण्यास सांगते.
- उदाहरण: *बालपणीच्या शिक्षणाच्या महत्त्वासाठी तुमचा युक्तिवाद करा.*
 - सुधारित संज्ञानात्मक कौशल्ये, सामाजिक-भावनात्मक विकास आणि शैक्षणिक यश यासारख्या मुलांच्या विकासासाठी बालपणीचे शिक्षण महत्त्वाचे आहे या दाव्याचे समर्थन करण्यासाठी तुम्ही पुरावे आणि तर्क सादर कराल.

Discussion and Debate/ चर्चा आणि वादविवाद

Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण

Discuss

- **Meaning:** When you are asked to "discuss" a topic, you are expected to examine it in detail, considering its different aspects and implications. This involves presenting information and ideas in a clear and organized manner.
- **Example:** *Discuss the impact of social media on mental health.*

- You would explore various aspects of social media's influence on mental health, such as its role in cyberbullying, addiction, body image issues, and loneliness.

चर्चा करा

- **अर्थ:** जेव्हा तुम्हाला एखाद्या विषयावर "चर्चा" करण्यास सांगितले जाते, तेव्हा तुम्ही त्याचे विविध पैलू आणि परिणाम लक्षात घेऊन त्याचे तपशीलवार परीक्षण करणे अपेक्षित आहे. यामध्ये माहिती आणि कल्पना स्पष्ट आणि संघटित पद्धतीने सादर करणे समाविष्ट आहे.
- **उदाहरण:** मानसिक आरोग्यावर सोशल मीडियाच्या प्रभावावर चर्चा करा.
 - तुम्ही मानसिक आरोग्यावर सोशल मीडियाच्या प्रभावाचे विविध पैलू एक्सप्लोर कराल, जसे की सायबर बुलिंग, व्यसन, शरीराच्या प्रतिमेच्या समस्या आणि एकाकीपणामध्ये त्याची भूमिका.

Critically discuss

- **Meaning:** This directive requires a deeper level of analysis than simply discussing a topic. You need to evaluate the strengths and weaknesses of different arguments or perspectives, and offer your own judgment.
- **Example:** *Critically discuss the effectiveness of artificial intelligence in education.*
 - You would examine both the benefits and drawbacks of AI in education, considering factors like personalized learning, accessibility, and potential job displacement for teachers.

विश्लेषणात्मक/ टीकात्मक चर्चा करा

- **अर्थ:** या निर्देशाला एखाद्या विषयावर चर्चा करण्यापेक्षा सखोल विश्लेषणाची आवश्यकता असते. तुम्हाला वेगवेगळ्या युक्तिवाद किंवा दृष्टीकोनांच्या सामर्थ्य आणि कमकुवतपणाचे मूल्यमापन करणे आणि स्वतःचा निर्णय देणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** शिक्षणातील कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या परिणामकारकतेवर टीकात्मकपणे चर्चा करा.
 - वैयक्तिकृत शिक्षण, प्रवेशयोग्यता आणि शिक्षकांसाठी संभाव्य नोकरी विस्थापन यासारख्या घटकांचा विचार करून, तुम्ही शिक्षणातील AI चे फायदे आणि तोटे दोन्ही तपासाल.

Discuss with examples

- **Meaning:** When asked to "discuss with examples," you should not only explain the topic but also illustrate your points with specific instances or cases.
- **Example:** *Discuss with examples the challenges faced by women in the workplace.*
 - You would explore various challenges like gender pay gap, glass ceiling, work-life balance, and sexual harassment, providing real-life examples to support your points.

उदाहरणांसह चर्चा करा

- **अर्थ:** "उदाहरणांसह चर्चा" करण्यास सांगितले असता, तुम्ही केवळ विषयाचे स्पष्टीकरण देऊ नये तर विशिष्ट उदाहरणे किंवा प्रकरणांसह तुमचे मुद्दे देखील स्पष्ट करावेत.
- **उदाहरण:** कामाच्या ठिकाणी महिलांना भेडसावणाऱ्या आव्हानांची उदाहरणांसह चर्चा करा.

- तुम्ही लैंगिक पगारातील अंतर, काचेची कमाल मर्यादा, काम-जीवन संतुलन आणि लैंगिक छळ यासारख्या विविध आव्हानांचा शोध घ्याल, तुमच्या मुद्द्यांचे समर्थन करण्यासाठी वास्तविक जीवनातील उदाहरणे प्रदान कराल.

Discuss with justification

- **Meaning:** This directive demands not only that you discuss a topic but also that you provide reasons or evidence to support your claims.
- **Example:** *Discuss with justification the impact of climate change on global food security.*
 - You would explore the relationship between climate change and food production, providing data, statistics, and expert opinions to support your claims about the negative impacts on food availability, accessibility, and affordability.

समर्थनासह चर्चा करा

- **अर्थ:** या निर्देशामध्ये केवळ तुम्ही एखाद्या विषयावर चर्चा करावी असे नाही तर तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करण्यासाठी कारणे किंवा पुरावे देखील द्यावेत.
- **उदाहरण:** *जागतिक अन्न सुरक्षेवर हवामान बदलाच्या प्रभावाची औचित्यपूर्ण चर्चा करा.*
 - तुम्ही हवामानातील बदल आणि अन्न उत्पादन यांच्यातील संबंध एक्सप्लोर कराल, अन्न उपलब्धता, प्रवेशयोग्यता आणि परवडण्यावरील नकारात्मक परिणामांबद्दल तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करण्यासाठी डेटा, आकडेवारी आणि तज्ञांची मते प्रदान कराल.

Discuss with logical arguments

- **Meaning:** This directive requires you to present a clear and reasoned case for or against a particular viewpoint, using evidence and logic to support your claims. It's essential to structure your argument in a coherent manner, moving from one point to the next logically.
- **Example:** *Discuss with logical arguments the impact of social media on mental health.*
 - You would need to present evidence-based arguments about how social media can contribute to issues like anxiety, depression, and low self-esteem, explaining the logical connections between social media use and these mental health problems.

तार्किक युक्तिवादांसह चर्चा करा

- **अर्थ:** या निर्देशानुसार तुम्ही तुमच्या दाव्यांचे समर्थन करण्यासाठी पुरावे आणि तर्क वापरून विशिष्ट दृष्टिकोनासाठी किंवा विरुद्ध स्पष्ट आणि तर्कसंगत केस सादर करणे आवश्यक आहे. एका बिंदूपासून दुसऱ्या बिंदूकडे तार्किकदृष्ट्या हलवून, सुसंगत पद्धतीने तुमचा युक्तिवाद तयार करणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** *मानसिक आरोग्यावर सोशल मीडियाच्या प्रभावाची तार्किक युक्तिवादांसह चर्चा करा.*
 - सोशल मीडियाचा वापर आणि या मानसिक आरोग्य समस्यांमधील तार्किक संबंध स्पष्ट करून, चिंता, नैराश्य आणि कमी आत्म-सन्मान यासारख्या समस्यांमध्ये सोशल मीडिया कसे योगदान देऊ शकते याबद्दल तुम्हाला पुराव्यावर आधारित युक्तिवाद सादर करणे आवश्यक आहे.

Discuss in detail

- **Meaning:** This directive asks for a comprehensive and thorough examination of a topic. You should cover all relevant aspects, providing explanations and examples to support your points.
- **Example:** *Discuss in detail the causes of climate change.*
 - You would need to explore various factors contributing to climate change, such as greenhouse gas emissions, deforestation, and industrialization, providing in-depth explanations for each cause.

सविस्तर चर्चा करा

- **अर्थ:** हे निर्देश एखाद्या विषयाचे सर्वसमावेशक आणि सखोल परीक्षण करण्यास सांगतात. तुम्ही सर्व संबंधित पैलू कव्हर केले पाहिजेत, तुमच्या मुद्द्यांचे समर्थन करण्यासाठी स्पष्टीकरण आणि उदाहरणे प्रदान करा.
- **उदाहरण:** *हवामान बदलाच्या कारणांची सविस्तर चर्चा करा.*
 - प्रत्येक कारणासाठी सखोल स्पष्टीकरण प्रदान करून, हरितगृह वायू उत्सर्जन, जंगलतोड आणि औद्योगिकीकरण यासारख्या हवामान बदलास कारणीभूत असलेल्या विविध घटकांचा शोध घेणे आवश्यक आहे.

Discuss briefly

- **Meaning:** This directive requires a concise and focused response. You should summarize the main points without going into excessive detail.
- **Example:** *Discuss briefly the advantages and disadvantages of online education.*
 - You would need to provide a concise overview of the benefits and drawbacks of online learning, highlighting the key points without elaborating extensively.

थोडक्यात चर्चा करा

- **अर्थ:** या निर्देशाला संक्षिप्त आणि केंद्रित प्रतिसाद आवश्यक आहे. जास्त तपशिलात न जाता तुम्ही मुख्य मुद्दे सारांशित केले पाहिजेत.
- **उदाहरण:** *ऑनलाइन शिक्षणाचे फायदे आणि तोटे यांची थोडक्यात चर्चा करा.*
 - तुम्हाला ऑनलाइन शिक्षणाचे फायदे आणि तोटे यांचे संक्षिप्त विहंगावलोकन प्रदान करणे आवश्यक आहे, मुख्य मुद्दे विस्तृतपणे न सांगता हायलाइट करणे आवश्यक आहे.

Discuss various aspects

- **Meaning:** This directive asks you to explore different sides or perspectives of a topic. You should consider multiple viewpoints and present a balanced overview.
- **Example:** *Discuss various aspects of artificial intelligence.*
 - You would need to explore different areas of AI, such as machine learning, natural language processing, robotics, and its applications in various fields, providing a broad perspective.

विविध पैलूवर चर्चा करा

- **अर्थ:** हे निर्देश तुम्हाला विषयाच्या विविध बाजू किंवा दृष्टीकोन एक्सप्लोर करण्यास सांगतात. तुम्ही अनेक दृष्टीकोनांचा विचार केला पाहिजे आणि संतुलित विहंगावलोकन सादर केले पाहिजे.
- **उदाहरण:** *कृत्रिम बुद्धिमत्तेच्या विविध पैलूवर चर्चा करा.*
 - तुम्हाला AI चे विविध क्षेत्र एक्सप्लोर करणे आवश्यक आहे, जसे की मशीन लर्निंग, नैसर्गिक भाषा प्रक्रिया, रोबोटिक्स आणि त्याचे विविध क्षेत्रातील अनुप्रयोग, एक व्यापक दृष्टीकोन प्रदान करणे.

Debate the issue

- **Meaning:** This directive requires you to present opposing arguments on a controversial topic. You should consider both sides of the issue and weigh the evidence to reach a conclusion or offer a balanced perspective.
- **Example:** *Debate the issue of whether technology has improved or worsened human relationships.*
 - You would present arguments both in favor of and against the idea that technology has enhanced or damaged human connections, considering the evidence for each side.

विषयावर चर्चा करा

- **अर्थ:** या निर्देशानुसार तुम्ही एखाद्या वादग्रस्त विषयावर विरोधी युक्तिवाद सादर करणे आवश्यक आहे. आपण समस्येच्या दोन्ही बाजूंचा विचार केला पाहिजे आणि निष्कर्षपर्यंत पोहोचण्यासाठी किंवा संतुलित दृष्टीकोन देण्यासाठी पुराव्याचे वजन केले पाहिजे.
- **उदाहरण:** *तंत्रज्ञानामुळे मानवी संबंध सुधारले की बिघडले या मुद्द्यावर चर्चा करा.*
 - प्रत्येक बाजूचे पुरावे लक्षात घेऊन, तंत्रज्ञानाने मानवी संबंध वाढवले आहेत किंवा खराब केले आहेत या कल्पनेच्या बाजूने आणि विरुद्ध दोन्ही बाजू तुम्ही युक्तिवाद सादर कराल.

Civil Services Mentors Hub

Evaluation and Appraisal/ मूल्यमापन

Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण

Evaluate

- **Meaning:** To evaluate means to judge or determine the significance, worth, or quality of something. This involves looking at both positive and negative aspects and **forming an overall judgment (Conclusion)**. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Evaluate the impact of social media on democracy.*
 - You would assess both the positive and negative effects of social media on democratic processes, such as increased political participation and the spread of misinformation.

मूल्यांकन करा

- **अर्थ:** मूल्यमापन करणे म्हणजे एखाद्या गोष्टीचे महत्त्व, मूल्य किंवा गुणवत्ता ठरवणे किंवा ठरवणे. यामध्ये सकारात्मक आणि नकारात्मक अशा दोन्ही बाजू पाहणे आणि एकंदर निर्णय (निष्कर्ष) तयार करणे समाविष्ट आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** लोकशाहीवर सोशल मीडियाच्या प्रभावाचे मूल्यांकन करा.
 - तुम्ही लोकशाही प्रक्रियेवर सोशल मीडियाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक अशा दोन्ही प्रभावांचे मूल्यांकन कराल, जसे की वाढलेला राजकीय सहभाग आणि चुकीच्या माहितीचा प्रसार.

Critically evaluate

- **Meaning:** This is similar to "evaluate," but it demands a more in-depth analysis. You need to question the evidence, consider alternative perspectives, and **make a well-supported judgment (Conclusion)**. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Critically evaluate the effectiveness of government policies to address climate change.*
 - You would analyze the strengths and weaknesses of different climate policies, considering their impact on the environment, economy, and society.

विश्लेषणात्मक/ गंभीरपणे मूल्यांकन करा

- **अर्थ:** हे 'मूल्यमापना' सारखेच आहे, परंतु त्यासाठी अधिक सखोल विश्लेषणाची आवश्यकता आहे. तुम्ही पुराव्यावर प्रश्न उपस्थित करणे, पर्यायी दृष्टीकोनांचा विचार करणे आणि चांगल्या प्रकारे समर्थित निर्णय (निष्कर्ष) घेणे आवश्यक आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** *हवामान बदलाला तोंड देण्यासाठी सरकारी धोरणांच्या परिणामकारकतेचे गंभीरपणे मूल्यांकन करा.*
 - तुम्ही वेगवेगळ्या हवामान धोरणांच्या सामर्थ्य आणि कमकुवतपणाचे विश्लेषण कराल, त्यांचा पर्यावरण, अर्थव्यवस्था आणि समाजावर होणारा परिणाम लक्षात घेऊन.

Assess

- **Meaning:** Similar to "evaluate," this involves making a judgment about the value, quality, or importance of something. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc. You are expected to provide a fair and impartial judgment (**Conclusion**) based on the evidence.
- **Example:** *Assess the effectiveness of online education.*
 - You would weigh the benefits and drawbacks of online learning, considering factors like student outcomes, accessibility, and cost.

आकलन करा

- **अर्थ:** "मूल्यांकन" प्रमाणेच, यात एखाद्या गोष्टीचे मूल्य, गुणवत्ता किंवा महत्त्व याबद्दल निर्णय घेणे समाविष्ट आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे. तुम्ही पुराव्याच्या आधारे न्याय्य आणि निष्पक्ष निर्णय (निष्कर्ष) देणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** ऑनलाइन शिक्षणाच्या परिणामकारकतेचे मूल्यांकन करा.
 - विद्यार्थ्यांचे परिणाम, प्रवेशयोग्यता आणि खर्च यासारख्या घटकांचा विचार करून तुम्ही ऑनलाइन शिक्षणाचे फायदे आणि तोटे मोजाल.

Appraise

- **Meaning:** Similar to "assess" and "evaluate," this involves making a judgment about the worth or quality of something. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc. You are expected to provide a fair and impartial judgment (**Conclusion**) based on the evidence.
- **Example:** *Appraise the impact of globalization on developing countries.*
 - You would evaluate the positive and negative consequences of globalization on developing nations, considering factors like economic growth, inequality, and cultural impact.

मूल्यांकन करा

- **अर्थ:** "मूल्यांकन" आणि "मूल्यांकन" प्रमाणेच, यामध्ये एखाद्या गोष्टीच्या मूल्य किंवा गुणवत्तेबद्दल निर्णय घेणे समाविष्ट आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे. तुम्ही पुराव्याच्या आधारे न्याय्य आणि निष्पक्ष निर्णय (निष्कर्ष) देणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** विकसनशील देशांवर जागतिकीकरणाच्या प्रभावाचे मूल्यांकन करा.
 - तुम्ही आर्थिक वाढ, असमानता आणि सांस्कृतिक प्रभाव यासारख्या घटकांचा विचार करून विकसनशील राष्ट्रांवर जागतिकीकरणाचे सकारात्मक आणि नकारात्मक परिणामांचे मूल्यांकन कराल.

Examination/ परीक्षण**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Examine**

- **Meaning:** When you are asked to "examine" something, you are expected to investigate and explore it in detail. This involves breaking down the topic into its component parts, analyzing each part, and understanding how they relate to one another. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Examine the impact of globalization on culture.*

- You would explore different aspects of globalization, such as the spread of languages, food, and media, and analyze how these factors influence cultural diversity and homogeneity.

परीक्षण / तपास

- **अर्थ:** जेव्हा तुम्हाला एखाद्या गोष्टीचे "परीक्षण" करण्यास सांगितले जाते, तेव्हा तुम्ही ते तपशीलवार तपासणे आणि एक्सप्लोर करणे अपेक्षित आहे. यामध्ये विषयाला त्याच्या घटक भागांमध्ये विभागणे, प्रत्येक भागाचे विश्लेषण करणे आणि ते एकमेकांशी कसे संबंधित आहेत हे समजून घेणे समाविष्ट आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** जागतिकीकरणाचा संस्कृतीवर होणारा परिणाम तपासा.
 - तुम्ही जागतिकीकरणाच्या विविध पैलूंचा शोध घ्याल, जसे की भाषा, अन्न आणि माध्यमांचा प्रसार आणि हे घटक सांस्कृतिक विविधता आणि एकसंधतेवर कसा प्रभाव पाडतात याचे विश्लेषण कराल.

Critically Examine

- **Meaning:** This directive requires a deeper level of analysis than simply examining something. You need to evaluate the strengths and weaknesses of the topic, considering different perspectives and evidence. This involves questioning assumptions, identifying biases, and reaching a well-supported conclusion. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Critically examine the effectiveness of government policies in reducing poverty.*
 - You would analyze various government programs aimed at poverty reduction, evaluating their successes and failures. You would also consider alternative approaches and suggest potential improvements.

विश्लेषणात्मक/ गंभीरपणे तपासा

- **अर्थ:** या निर्देशाला फक्त एखाद्या गोष्टीचे परीक्षण करण्यापेक्षा सखोल विश्लेषणाची आवश्यकता असते. विविध दृष्टीकोन आणि पुरावे लक्षात घेऊन तुम्हाला विषयाची ताकद आणि कमकुवतपणाचे मूल्यांकन करणे आवश्यक आहे. यात गृहितकांवर प्रश्न विचारणे, पूर्वाग्रह ओळखणे आणि चांगल्या प्रकारे समर्थित निष्कर्षपर्यंत पोहोचणे यांचा समावेश होतो. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** गरिबी कमी करण्यासाठी सरकारी धोरणांच्या परिणामकारकतेचे गंभीरपणे परीक्षण करा.
 - तुम्ही गरिबी कमी करण्याच्या उद्देशाने विविध सरकारी कार्यक्रमांचे विश्लेषण कराल, त्यांचे यश आणि अपयश यांचे मूल्यांकन कराल. तुम्ही पर्यायी पद्धतीचाही विचार कराल आणि संभाव्य सुधारणा सुचवाल.

Review

- **Meaning:** To examine something carefully and critically. This might involve summarizing key points, analyzing strengths and weaknesses, and offering an overall judgment. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.

- **Example:** *Review the arguments for and against nuclear energy.*
 - You would summarize the main points in the debate about nuclear energy, analyze the evidence supporting each side, and offer your overall assessment of its potential benefits and risks.

पुनरावलोकन करा

- **अर्थ:** एखाद्या गोष्टीचे काळजीपूर्वक आणि गंभीरपणे परीक्षण करणे. यामध्ये मुख्य मुद्दे सारांशित करणे, सामर्थ्य आणि कमकुवतपणाचे विश्लेषण करणे आणि एकंदर निर्णय देणे समाविष्ट असू शकते. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** *अणुऊर्जेच्या बाजूने आणि विरुद्ध युक्तिवादांचे पुनरावलोकन करा.*
 - तुम्ही अणुऊर्जेच्या चर्चेतील मुख्य मुद्दे सारांशित कराल, प्रत्येक बाजूचे समर्थन करणाऱ्या पुराव्यांचे विश्लेषण कराल आणि त्याचे संभाव्य फायदे आणि जोखमींचे तुमचे एकंदर मूल्यांकन कराल.

Explore

- **Meaning:** To examine or investigate a topic in detail. This often involves considering different perspectives and possibilities. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Explore the ethical implications of artificial intelligence.*
 - You would delve into the various ethical issues raised by AI, such as job displacement, privacy concerns, and autonomous weapons.

शोध घेणे

- **अर्थ:** एखाद्या विषयाचे तपशीलवार परीक्षण किंवा तपासणी करणे. यामध्ये अनेकदा विविध दृष्टीकोन आणि शक्यतांचा विचार करावा लागतो. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** *कृत्रिम बुद्धिमत्तेचे नैतिक परिणामांचा शोध घ्या.*
 - तुम्ही AI द्वारे उपस्थित केलेल्या विविध नैतिक समस्यांचा अभ्यास कराल, जसे की नोकरीचे विस्थापन, गोपनीयतेची चिंता आणि स्वायत्त शस्त्रे.

Analysis/ विश्लेषण

Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण

Analyse

- **Meaning:** To analyse means to break down a topic or issue into its component parts to understand its structure and how these parts relate to each other. It involves examining each element in detail to comprehend the whole. It requires a deeper level of scrutiny than examination, exploring every facet of the subject matter. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.

- **Example:** *Analyse the impact of climate change on agriculture.*
 - You would break down the topic into different aspects like changes in temperature, rainfall patterns, rising sea levels, and their effects on crop yields, soil quality, and agricultural practices.

विश्लेषण करा

- **अर्थ:** विश्लेषण म्हणजे एखाद्या विषयाचे किंवा समस्येचे त्याच्या घटक भागांमध्ये विभाजन करून त्याची रचना आणि हे भाग एकमेकांशी कसे संबंधित आहेत हे समजून घेणे. त्यात संपूर्ण समजून घेण्यासाठी प्रत्येक घटकाचे तपशीलवार परीक्षण करणे समाविष्ट आहे. त्यासाठी विषयाच्या प्रत्येक पैलूचा शोध घेऊन तपासणीपेक्षा सखोल पातळीवरील छाननी आवश्यक आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, प्रकरणांचा अभ्यास, पुरावे इ. देणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** *हवामान बदलाचा शेतीवर होणाऱ्या परिणामांचे विश्लेषण करा.*
 - तुम्ही या विषयाला तापमानातील बदल, पावसाचे स्वरूप, समुद्राची वाढती पातळी आणि त्यांचा पीक उत्पादनावर होणारा परिणाम, मातीची गुणवत्ता आणि कृषी पद्धती यांसारख्या विविध पैलूंमध्ये खंडित कराल.

Critically Analyse

- **Meaning:** This goes beyond simple analysis. You're required to evaluate the strengths, weaknesses, and limitations of the topic. This involves making judgments about the evidence, considering alternative perspectives, and reaching a well-supported conclusion. You are expected to provide facts, information, examples, case studies, evidence, etc.
- **Example:** *Critically analyse the effectiveness of social media in promoting democracy.*
 - You would not only break down the topic into different aspects (like increased political participation, spread of misinformation, and echo chambers) but also evaluate the extent to which social media actually promotes democracy. You might discuss the platform's algorithms, the role of fact-checking, and the digital divide.

विश्लेषणात्मक/ गंभीर विश्लेषण करा

- **अर्थ:** हे साध्या विश्लेषणाच्या पलीकडे जाते. तुम्हाला विषयाची ताकद, कमकुवतपणा आणि मर्यादा यांचे मूल्यांकन करणे आवश्यक आहे. यामध्ये पुराव्यांबद्दल निर्णय घेणे, पर्यायी दृष्टीकोनांचा विचार करणे आणि चांगल्या समर्थित निष्कर्षापर्यंत पोहोचणे समाविष्ट आहे. तुम्ही तथ्ये, माहिती, उदाहरणे, केस स्टडी, पुरावे इ. प्रदान करणे अपेक्षित आहे.
- **उदाहरण:** *लोकशाहीचा प्रचार करण्यासाठी सोशल मीडियाच्या प्रभावीतेचे समालोचन करा.*
 - तुम्ही हा विषय केवळ वेगवेगळ्या पैलूंमध्ये (जसे की वाढलेला राजकीय सहभाग, चुकीच्या माहितीचा प्रसार आणि इको चेंबर्स) मध्ये मोडणार नाही तर सोशल मीडिया प्रत्यक्षात लोकशाहीला किती प्रमाणात प्रोत्साहन देतो याचे मूल्यांकन देखील कराल. तुम्ही प्लॅटफॉर्मचे अल्गोरिदम, तथ्य-तपासणीची भूमिका आणि डिजिटल डिव्हाइड यावर चर्चा करू शकता.

Comparison and Contrast/ तुलना आणि विरोधाभास**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****Differentiate**

- **Meaning:** To highlight the differences between two or more things. This involves identifying unique characteristics of each item.
- **Example:** *Differentiate between democracy and dictatorship.*
 - You would focus on the distinct features of each form of government, such as power distribution, citizen participation, and the role of elections.

फरक करा

- **अर्थ:** दोन किंवा अधिक गोष्टींमधील फरक अधोरेखित करण्यासाठी. यामध्ये प्रत्येक वस्तूची अद्वितीय वैशिष्ट्ये ओळखणे समाविष्ट आहे.
- **उदाहरण:** *लोकशाही आणि हुकूमशाही यातील फरक करा.*
 - तुम्ही सरकारच्या प्रत्येक स्वरूपाच्या विशिष्ट वैशिष्ट्यांवर लक्ष केंद्रित कराल, जसे की वीज वितरण, नागरिकांचा सहभाग आणि निवडणुकांची भूमिका.

Distinguish between

- **Meaning:** Similar to differentiate, this asks you to identify the key differences between two or more items.
- **Example:** *Distinguish between renewable and non-renewable energy sources.*
 - You would focus on the primary characteristics that set these energy types apart, such as origin, sustainability, and environmental impact.

दोन्हीमधील फरक

- **अर्थ:** भिन्नतेप्रमाणेच, हे तुम्हाला दोन किंवा अधिक आयटममधील मुख्य फरक ओळखण्यास सांगते.
- **उदाहरण:** *नूतनीकरणयोग्य आणि अपारंपरिक ऊर्जा स्रोतांमधील फरक करा.*
 - तुम्ही या उर्जेच्या प्रकारांना वेगळे करणाऱ्या प्राथमिक वैशिष्ट्यांवर लक्ष केंद्रित कराल, जसे की मूळ, टिकाव आणि पर्यावरणीय प्रभाव.

Compare and Contrast

- **Meaning:** This requires you to identify both similarities and differences between two or more things.
- **Example:** *Compare and contrast the Industrial Revolution and the Digital Revolution.*
 - You would identify similarities in terms of technological advancements and societal changes, as well as differences in terms of pace of change, primary industries involved, and global impact.

तुलना आणि विरोधाभास

- **अर्थ:** यासाठी तुम्हाला दोन किंवा अधिक गोष्टींमधील समानता आणि फरक ओळखणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** औद्योगिक क्रांती आणि डिजिटल क्रांती यांची तुलना आणि विरोधाभास करा.
 - तुम्ही तांत्रिक प्रगती आणि सामाजिक बदलांच्या बाबतीत समानता ओळखाल, तसेच बदलाचा वेग, त्यात समाविष्ट असलेले प्राथमिक उद्योग आणि जागतिक प्रभाव यातील फरक.

Questions / प्रश्न**Directives, Meaning & Explanation/ निर्देश, अर्थ आणि स्पष्टीकरण****What**

- **Meaning:** This asks for a description, identification, or definition of something.
- **Example:** *What is climate change?*
 - You would provide a definition and explanation of climate change.

काय

- **अर्थ:** हे एखाद्या गोष्टीचे वर्णन, ओळख किंवा व्याख्या विचारते.
- **उदाहरण:** *हवामान बदल म्हणजे काय?*
 - तुम्ही हवामान बदलाची व्याख्या आणि स्पष्टीकरण द्याल.

How

- **Meaning:** This seeks to understand the process, method, or manner of something.
- **Example:** *How does photosynthesis occur?*
 - You would explain the steps involved in photosynthesis.

कसे

- **अर्थ:** हे एखाद्या गोष्टीची प्रक्रिया, पद्धत किंवा पद्धत समजून घेण्याचा प्रयत्न करते.
- **उदाहरण:** *प्रकाशसंश्लेषण कसे होते?*
 - तुम्ही प्रकाशसंश्लेषणातील पायऱ्या स्पष्ट कराल.

Why

- **Meaning:** This asks for a reason, cause, or purpose.
- **Example:** *Why is the sky blue?*
 - You would explain the scientific reason for the blue color of the sky.

का

- **अर्थ:** हे कारण, कारण किंवा उद्देश विचारते.
- **उदाहरण:** *आकाश निळे का आहे?*
 - आकाशाच्या निळ्या रंगाचे शास्त्रीय कारण तुम्ही सांगाल.

In what ways

- **Meaning:** This requires you to identify different methods or approaches to something.
- **Example:** *In what ways can technology improve education?*
 - You would list various ways technology can enhance learning.

कोणत्या मार्गांनी

- **अर्थ:** यासाठी तुम्हाला वेगवेगळ्या पद्धती किंवा एखाद्या गोष्टीसाठी दृष्टिकोन ओळखणे आवश्यक आहे.
- **उदाहरण:** *तंत्रज्ञान कोणत्या मार्गांनी शिक्षण सुधारू शकते?*
 - तंत्रज्ञानामुळे शिक्षण वाढवण्याचे विविध मार्ग तुम्ही सूचीबद्ध कराल.

Should

- **Meaning:** This implies a need for judgment or recommendation.
- **Example:** *Should governments invest more in renewable energy?*
 - You would present arguments for and against increased investment in renewable energy.

करावे का

- **अर्थ:** याचा अर्थ निकालाची किंवा शिफारसीची गरज आहे.
- **उदाहरण:** *सरकारने अक्षय ऊर्जेमध्ये अधिक गुंतवणूक करावी का?*
 - तुम्ही अक्षय ऊर्जेतील वाढीव गुंतवणुकीच्या बाजूने आणि विरुद्ध युक्तिवाद सादर कराल.

Can

- **Meaning:** This asks for the possibility or ability to do something.
- **Example:** *Can artificial intelligence replace human jobs?*
 - You would discuss the potential for AI to take over human roles.

करू शकतो

- **अर्थ:** हे काहीतरी करण्याची शक्यता किंवा क्षमता विचारते.
- **उदाहरण:** *कृत्रिम बुद्धिमत्ता मानवी नोकऱ्यांची जागा घेऊ शकते का?*
 - AI च्या मानवी भूमिका घेण्याच्या संभाव्यतेबद्दल तुम्ही चर्चा कराल.